

Herní periferie

Joysticky, volanty a speciální klávesnice či myši

(CD)

LUKÁŠ ERBEN

Herní periferie nepatří mezi zařízení, která bychom v PC WORLDu testovali pravidelně. Rozhodli jsme se proto tento dlouh alespoň zčásti splatit článkem, který se vás pokusí seznámit se současnou nabídkou trhu a doplnit ji o krátké testy několika zajímavých joysticků, volantů a gamepadů.

Hraní na PC bylo vždy poněkud specifickým fenoménem, který má vlastní modus operandi, lišící se od herních konzol (či chcete-li od videoher). Přestože se mnohé hry objevují na obou platformách, jsou PC hráči značně odlišní – počínaje vkusem, přes způsob jak hrají, až po čas strávený u her. Zatímco na konzolách se lze setkat se širokým spektrem her, většina titulů populárních na PC patří do kategorií taktických či akčních her, válečných a sportovních simulací, strategií (sem lze s trochou nadsázky počítat i The Sims) a RPG (s početnou skupinou on-line her). Obecně se na PC neseťkáte s hrami, které jsou založeny na souhře několika hráčů u jediné obrazovky – díky tomu se na PC neobjevují ori-

ginální periferie typu tanečních kobereců či bubínků.

Většina herních periferií pro PC je určena k přímému ovládní hry, nikoliv ke společenské interakci. Tím se zásadně liší od mnoha herních periferií pro herní konzoly. Důvodů k odlišnostem a poněkud menší pestrosti herních periferií na PC je ale mnohem více: počínaje silnou konkurencí a ostrým tlakem na ceny herních periferií, přes odklon mnoha výrobců směrem k trhu herních konzol, kde je hráčská komunita nesrovnatelně větší a s odlišnými (výhodnějšími) návyky při nakupování, až po prostý fakt, že většinu PC her lze pohodlně ovládat pomocí klávesnice a myši a zejména příležitostní hráči necítí potřebu po-

řídít si herní periferie. Při pohledu do nabídky on-line obchodů s PC hardwarem a doplňky či návštěvě obchodu s hrami tak patrně zaznamenáte přítomnost maximálně tří či čtyř značek, nabízejících kompletní portfolio herních periferií pro PC: Logitech, Saitek, Thrustmaster a Genius.

To ale neznamená, že by nebylo z čeho vybírat – opak je pravdou. Patříte-li navíc mezi příznivce leteckých simulátorů, závodních a sportovních her či náročných 3D akcí, budete z mnoha herních periferií doslova nadšeni. Výrobci jako Logitech a Saitek se v poslední době zaměřují na speciálně upravené klávesnice a myši, určené právě pro PC hráče – zejména v této oblasti se na PC v poslední době objevuje patrně největší množství novinek.

Klávesnice a myš trochu jinak

První specializované herní myši se objevily již na sklonku devadesátých let v podobě modelu Logitech Gaming Mouse a produktů Razer Boomslang. Jejich úspěch byl ale poněkud zastřen nástupem optické technologie – zejména modelů Logitech MX, které se staly neoficiálním standardem pro herní myši. Požadavky hráčů on-line akčních stříleček typu Counterstrike či Quake III na kvalitu

myši – zejména její snímací a přenosové ústrojí – jsou skutečně vysoké. Nezbytná je vysoká přesnost a rozlišení, okamžitá odezva, schopnost snímat a přenášet pohyby s velkým zrychlením (až 20 G) – vše při co nejnižší hmotnosti. Mezi funkce a vlastnosti, jimiž výrobci speciální herní myši vybavují, patří možnost snadného přepínání rozlišení, lehké li-ion akumulátory v případě bezdrátových modelů a často též upravená ergonomie. Herní klávesnice jsou pro změnu vybavovány podsvícením tlačítek, speciálními displeji, programovatelnými tlačítky či (jako v případě Z-Board klávesnice) oddělitelnými a výměnnými segmenty, jež jsou navrženy speciálně pro ovládání určitých her (ty lze postupně dokupovat).

Gamepad: všeučel

Původně vynález společnosti Nintendo se v průběhu let vyvinul z jednoduché kombinace směrového kříže a dvou či čtyř tlačítek do komplexních zařízení s tlačítky snímajícími sílu stisku a analogovými mini-joysticky. Moderní Gamepady jsou díky tomu do značné míry nejuniverzálnějšími herními ovladači. Díky kombinaci směrového kříže, akčních tlačítek a analogových páček je lze použít k ovládní nejen sportovních či některých akčních her, ale s trochou cviku i pro hry závodní či akční simulátory. Gamepad je tak do značné míry nej-

univerzálnějším herním ovladačem, přesto je ale na PC poměrně málo rozšířen – jistě i díky tomu, že většinu funkcí lze nahradit klávesnicí a myši.

Joysticky: tradice

Joystick či křížový ovladač je jedním z nejstarších herních ovladačů. Dnes lze výhradně zakoupit joysticky snímající pohyb (náklon) průběžně, přičemž mnohé modely nabízejí buď vibrační zpětnou vazbu (jsou vybaveny vibračním motorkem), nebo silovou zpětnou vazbu (sada motorků, které za páku joysticku dokáží tahat či trhat a simulovat tak odezvu hry). Kromě samostatných joysticků existují i sady obsahující samostatnou plynovou páku, vhodné zejména pro realistické letové simulátory.

Volanty: specializace

Volanty jsou u PC hráčů mnohem populárnější než u majitelů konzol – při hře u stolu je zkrátka mnohem snazší volant uchytit a pohodlně používat než v případě hraní z pohovky. Pro PC se ostatně objevilo velké množství profesionálně zpracovaných volantů jako Logitech MOMO Force či Thrustmaster F1 Ferrari, které jsou ideální pro ovládání realistických závodních simulací jako TOCA: Race Driver či rallye her. Většina kvalitních volantů je standardně vybavena funkcí silové zpětné vazby (force feedback), která při správném nastave-

ní umožňuje lépe vnímat chování virtuálního vozidla. K velké smůle majitelů PC se již několik let neobjevují nové verze simulací Formule 1, neboť FIA prodala práva na jejich virtuální zpracování exkluzivně firmě Sony – F1 se tak od roku 2003 objevuje výhradně na Playstation 2. Volant je pro hraní závodních simulací naprostou nezbytností – s klávesnicí nemůžete v žádném případě dosáhnout srovnatelné přesnosti a preciznosti ovládní. Pro akční závodní hry jako Need For Speed ale nezbytný není.

5 0649/VAC

Herní myši pro profesionály

Logitech G5/G7 & Razer RZD-1600C

Herní myši Logitech mají již poměrně dlouhou tradici – první model se objevil před bezmála sedmi lety a byl ještě vybaven klasickou kuličkou. Nedávno uvedené G5 a G7 jsou postavené na laserové optické technologii a designem vycházejí z modelu MX 518.

Drátová myška G5 je určena těm nejnáročnějším hráčům akčních her, kteří vyžadují vysokou přesnost (rozlišení 2 000 dpi, přenos až 6,4 megapixelu/s), rychlost snímání (až 1,65 m/s) a schopnost přenášet zrychlení až 20 G. G5 je jednou z nelehčích myšek – váží pouhých 116 gramů, pokud jste snad ale zvyklí na těžší, nemusíte zoufat, výrobce totiž hlodavce vybavil speciálním modulem a sadou závaží, s jejíž pomocí lze plynule zvyšovat hmotnost myšky na více než dvojnásobek. Pomocí tla-

čítka na myši lze rychle přepínat rozlišení v nastavených intervalech od 400 do 2 000 dpi. Za zmínku stojí jistě i originální a pro každý kus unikátní zbarvení kovového povrchu či kabel potažený tkaninou. Model G7 je bezdrátovým příbuzným, který místo modulu se závažími obsahuje lehkou li-ion baterii (v balení jsou dvě – jednu lze nabíjet v přijímači, zatímco druhá pohání myšku. Výměna je přitom možná během několika vteřin.

Značka Razer poprvé zazářila v roce 2000, kdy byly uvedeny první modely Boomslang, vybavené kuličkou. Hlavním lákadlem byla originální ergonomie spolu s vysokým rozlišením a přesností. Modely Boomslang ale přišly na trh v době, kdy se začaly objevovat první optické myši a kulička se stávala velmi nepopu-

lární. Poté značku koupil jiný výrobce a produkce byla ukončena, před nedávnem se ale myši Razer opět objevily na trhu. Podobě jako G5 je i RZD-1600C navržena tak, aby nabídla vysokou přesnost a rozlišení (1 600 dpi a 5,8 megapixelu) a zrychlení až 15 G. Optický senzor se ani při nečinnosti nevypíná, čímž se eliminuje prodleva, k níž dochází při jeho zapínání u klasických myši. Hmotnost činí pouze 90 g – aspiruje tedy na titul absolutního střížlíka. RZD-1600C ale používá klasický optický a nikoliv laserový senzor, což může způsobit menší spolehlivost na některých typech povrchů. Profesionální hráči ale stejně používají speciální typy podložek pro optické senzory.

Logitech G5/G7

Internetová adresa: www.logitech.com
Cena: 1 890 Kč/2 550 Kč

Razer RZD 1600C

Internetová adresa: www.razerzone.com
Cena: 1 390 Kč

Upravené herní klávesnice

Logitech G15 Gaming Keyboard

Současně s novými modely herních myší G5 a G7 uvedl Logitech letos na podzim též novou herní klávesnici G15. Na rozdíl od moderních kancelářských a stylových bezdrátových sad je G15 vybavena klasickým USB kabelem a používá zcela tradiční rozložení kláves základní části. Ty jsou doplněny tlačítky pro ovládání multimédií a zejména osmnácti programovatelnými G tlačítky na levé straně (se dvěma tlačítky Shift je to celkem 54 funkcí, které lze programovat jako makra prakticky kdykoliv). Ty lze použít například pro vyvolání kouzel či zbraní ve hrách. Na horní hraně klávesnice je umístěn výklopný LCD displej, který může zobrazovat informace o běžící hře nebo o přehrávaných multimediálních souborech. Pro lepší orientaci při hře ve tmě je možné aktivovat podsvícení kláves. Kvalita zpracování je na výborné úrovni – klávesnice se výtečně hodí i pro

psaní, zejména preferujete-li klasické rozložení. Klávesnice není dodávána s českým popisem.

Saitek Eclipse Keyboard

Herní klávesnice Saiteku není až na čtveřici tlačítek nad numerickým blokem vybavena speciálními funkcemi – jedná se o model s klasickým rozložením 104 kláves v poněkud neobvyklém černo-stříbrném provedení s podsvícenými klávesami a područkou. Na druhou stranu stojí přece jen méně než G15 od Logitechu. Klávesnice není dodávána s českým popisem.

Zboard

Výrobce Zboard přišel s poměrně unikátním konceptem klávesnice, rozdělené do tří výměnných modulů, které jsou přizpůsobeny speciálně určitému typu her či jedinému hernímu titulu. V základním balení je jednak standardní sada kláves

pro práci a dále herní sada pro 3D akce a hry obecně. Kromě toho lze samostatně (za cca 700–800 Kč) dokoupit výměnné moduly určené pro hry jako je Doom3, Medal of Honor či aplikace jako Adobe Photoshop. Funkční klávesy standardní klávesnice lze programovat (makra), na základní klávesnice jsou též umístěna tlačítka pro ovládání multimédií a vyvolání přednastavených aplikací.

Logitech G15

Internetová adresa: www.logitech.com
Cena: 1 930 Kč

Saitek Eclipse Keyboard

Internetová adresa: www.saitek.com
Cena: 1 590 Kč

Zboard

Internetová adresa: www.zboard.com
Cena: 1 750 Kč

Logitech MOMO Racing

MOMO Racing již pomalu, ale jistě patří mezi evergreeny – v nabídce Logitechu je beze změn již třetím rokem. Postrádá sice něco z robustnosti a luxusu předchozí verze MOMO Force či volantu Thrustmaster F1 (první jmenovaný se již nevyrobí, druhý seženete jen s obtížemi). Momo Racing je tak jedním z nejlépe zpracovaných a vybavených (a také nejdražších) volantů pro PC na trhu. Volant je vybaven kovovými řadicími páčkami a také klasickou řadicí pákou pro sekvenční volbu rychlostí. Kromě toho má šest programovatelných tlačítek. Základna s pedály je poměrně velká a masivní a bude patrně vyhovovat i vzrostlejšími hráčům. Pedály kladou příjemný odpor a nabízejí poměrně přesné snížení. Výkon FF mechanismu je značný – lze jej ale regulovat v ovládacích panelech volantu. Instalace k rozhraní USB je obvykle bezproblémová, aretace volantu pomocí dvou šroubů stačí i při silnějších pohybech. MOMO Racing bývá sice nejdražším volantem v nabídce většiny obchodů, za své peníze ale rozhodně dostanete odpovídající kvalitu a přesnost vhodnou nejen pro akčnější hry, ale i pro závodní simulace.

www.logitech.com

Logitech Formula Force EX

Ani řada Formula Force nepatří mezi úplně nováčky, model EX byl ale uveden teprve nedávno. Už na první pohled je jasné, že se jedná o levnější model „standardního“ volantu, který je ale přesto zpracován na slušné úrovni. Konstrukce je celoplastová, s bočními červenými segmenty volantu z pryže. Na kříži je umístěno poměrně velké množství programovatelných tlačítek – vedle směrového kříže, který usnadňuje pohyb v menu hry přímo z volantu, je to i osm programovatelných tlačítek. Pro řazení jsou k dispozici další dvě tlačítka na spodní straně volantu. Pedály mají menší a lehčí základnu a celkově jsou méně komfortní než ty u modelu MOMO. Aretací systém je vymyšlen vcelku chytře, neporadí si ale s deskou stolu silnější než cca 35 mm. Systém force feedback (FF) sice není implementován tak precizně a silně jako u modelu MOMO, funguje ale vcelku uspokojivě. Formula Force EX je volant určený pro ty, kdo hrají závodní hry či automobilové simulace spíše příležitostně – nabízí rozumnou kvalitu a výbavu za přijatelnou cenu.

www.logitech.com

Logitech Force 3D Pro

Joysticky s technologií silové zpětné vazby jsou oblíbeny zejména mezi příznivci akčních simulátorů či vesmírných stříleček. Force 3D Pro může být díky poměrně preciznímu zpracování použit i pro hraní realistických simulací (byť v takovém případě je dobré věnovat pozornost adekvátnímu nastavení FF efektů, případně využít motorky zpětné vazby pouze k centrování páky). Díky dvanácti programovatelným tlačítkům a čtyřsměrnému kříži je možné většinu povelů vydávat přímo z páky, nechybí ani plynová páčka – tlačítko spouště je ale k našemu značnému překvapení pouze jednopohodové. V tomto směru přece jen bodují modely Saiteku. Rozhraní USB zaručuje bezproblémovou instalaci, konfigurační program je i přes anglické rozhraní vcelku srozumitelný. Velkým plusem je široká základna joysticku, díky níž je páka stabilní i při maximálním nastavení efektů silové zpětné vazby. Naopak nedostatkem je ergonomie určená výhradně pro praváky (v tomto směru bývají vhodnější modely Saiteku, jejichž ergonomie lze přeprogramovat). Force 3D Pro je univerzální joystick, který uspokojí jak fandy akčních her, tak ty, kdo si příležitostně chtějí zahrát nějaký realističtější simulátor.

www.logitech.com

Saitek ST290

Když Saitek před lety uvedl první model řady Cyborg, byla většina hráčů šokována nejen přesností a kvalitou zpracování, ale též možností nastavit rukojeť tak, aby padla do větší či menší ruky levákovi i pravákovi. Nastavitelná rukojeť se od té doby stala tradiční devizou mnoha modelů Saiteku včetně modelu ST290, který patří k těm cenově dostupným. Za 800 Kč získáte sice celoplastový, ale stále velmi přesný a precizní joystick, vhodný pro všechny typy her. Vedle tlačítka spouště je tu pět akčních tlačítek, osmisměrný HAT, tlačítko autofire a plynová páčka – či spíše kolečko, umístěné v přední části základny. Většina tlačítek je pro Saitek typicky usazena na hlavici joysticku, což sice usnadňuje jejich dostupnost palcem, na druhou stranu to ale není příliš pohodlné, pokud jich potřebujete stisknout několik současně. ST290 je univerzální joystick vhodný pro všechny, kdo hrají simulátory či vesmírné střílečky spíše příležitostně a chtějí mít po ruce solidní, cenově dostupný ovladač.

www.saitek.com

Saitek X52 FCS

X52 leží na opačném konci spektra než model S290 – je určen pro nejnáročnější hráče realistických leteckých simulátorů, zejména ze současnosti. Nejedná se o joystick samotný, ale o sadu obsahující přesnou leteckou páku a plynovou páku. Joystick samotný lze opět přizpůsobit velikosti ruky, z pochopitelných důvodů (skutečná plynová páka patří do levé, knipl do pravé ruky) ale není možná přestavba pro leváky. Joystick vyniká perfektním a přesným mechanismem s neměnným odporem, otočnou rukojetí a dvoupolohovou spouští – to vše je doplněno o čtyři akční tlačítka (jedno s kryptkou), dva HAT kloboučky, otočný volič režimu a tlačítko Shift. Na základně se nachází trojice programovatelných přepínačů. Plynová páka s proměnným nastavením odporu nabízí další ovládací prvky a také speciální LCD, jenž zobrazuje stav/režim, ve kterém se joystick nachází. X52 je určen nejnáročnějším hráčům leteckých simulátorů a tomu odpovídá nejen cena či kvalita zpracování, ale též o něco složitější konfigurace. S ohledem na výbavu a zpracování je ale cena zcela adekvátní.

www.saitek.com

Logitech Cordless Rumblepad II

Řada Rumblepad vychází designově a funkčně z populárních ovladačů Dualshock pro Sony PlayStation. Jak je z názvu zřejmé, jedná se o bezdrátovou variantu s vibrační zpětnou vazbou. Rumblepad je tradičně vybaven dvěma miniaturními analogovými joysticky, směrovým křížem (osmisměrným), celkem deseti akčními tlačítky – zbylá dvě tlačítka slouží k aktivaci vibrační zpětné vazby a přepínání režimu (digitál/analog). Bezdrátový gamepad je napájen dvěma tužkovými bateriemi, přenos probíhá v pásmu 2,4 GHz – dosah s plnými bateriemi lehce přesáhne tři metry. Pokud používáte intenzivně vibrační funkci, je výdrž baterií pouze několikadenní (to lze nejlépe řešit pomocí akumulátorů, které ale nejsou součástí dodávky). Vlastní tělo gamepadu je vyrobeno z tvrdého matného plastu – padne dobře do ruky, ale není příliš příjemné na omak. Cordless Rumblepad je vhodný pro ovládání sportovních her a pro akční závodní hry. Automobilové či jiné simulace bychom s ním raději nehráli. Připlácet za bezdrátovou technologii má smysl spíše v případě, že je vaše PC umístěno v obyčejném pokoji.

www.logitech.com

Výkon/cena: ★★★★★
Výbava a zpracování: ★★★★★
Cena s DPH: 1 650 Kč

Výkon/cena: ★★★★★
Výbava a zpracování: ★★★★★
Cena s DPH: 750 Kč

Výkon/cena: ★★★★★
Výbava a zpracování: ★★★★★
Cena s DPH: 3 350 Kč

Výkon/cena: ★★★★★
Výbava a zpracování: ★★★★★
Cena s DPH: 1 090 Kč

Výkon/cena: ★★★★★
Výbava a zpracování: ★★★★★
Cena s DPH: 3 500 Kč

Výkon/cena: ★★★★★
Výbava a zpracování: ★★★★★
Cena s DPH: 1 890 Kč

Neobvyklé herní ovladače

Svět herních periférií pro PC je už tradičně poměrně chudý na originální novinky a neotřelé nápady. Zatímco na PC se standardizovalo několik nejobvyklejších herních rozhraní jako joystick, gamepad a volant, mezi něž se občas vloudí něco méně obvyklého jako skateboardové prkno či světelné pistole, svět herních konzol a automatů vždy nabízel mnohem bohatší škálu doplňků pro hraní her.

Bass Controller

Ovladačů určených pro simulaci rybolovu se objevilo v herní historii hned několik, největší popularity a rozšíření ale patrně dosáhl Sega Bass Controller, určený pro konzolu Dreamcast. Bezchybná simulace rybolovu v pohodlí vašeho domova zaručena!

Paddle

Pradědeček všech herních ovladačů se zrodil v polovině sedmdesátých let spolu se hrou Pong. Až do poloviny osmdesátých let se běž-

ně používal u herních konzol (zejména ATARI), aby posléze upadl v zapomnění. Paddle kombinuje otočný ovladač s několika tlačítky či miniaturní klávesnicí. Některé varianty umožňovaly otočné kolečko naklánět ve čtyřech či osmi směrech na způsob joysticku.

Atari MindLink Controller

Zcela neúspěšný pokus o ovládnutí her myslí byl tak trochu podvod. MindLink totiž nesnímal mozkové vlny, jak se často mylně uvádí, ale pohyby mimických svalů obličejů. Celé zařízení ale fungovalo tak mizerně a nespolehlivě, že jeho plánované uvedení na trh nakonec ATARI v roce 1984 zrušilo.

Dance Mat

Ve světě konzol vcelku běžná, uživatelům PC ale téměř neznámá taneční podložka, která vznikla jako domácí alternativa k veleúspěšným automatům Dance Dance Revolution, se poprvé objevila na sklonku devadesátých let pro konzoly Sony PlayStation. Dnes existují verze i pro jiné platformy. Především se ale jedná o jasný důkaz toho, že hry mohou vést i ke zlepšování fyzické kondice.

AVG Anti-Virus
Professional

70

- AVG Professional pro Windows 9x/Me/NT/2000/XP
- AVG Solo pro malé firmy
- AVG Multi-User pro počítačové sítě
- AVG Mail Server Edition pro emailové servery
- AVG File Server Edition pro souborové servery Windows NT/2000/2003

● všestranná antivirová ochrana :: rychlá reakce na nové viry
 ● nepřetržitá technická podpora telefonicky i emailem
 ● antivirová i programová aktualizace :: rozšířená ochrana
 elektronické pošty :: výhradně ceny pro školství a zdravotnictví

Více se dozvíte na www.grisoft.cz

GRISOFT

GRISOFT a.s. Ušatší 34, 60200 Brno, tel: 549 521 044, fax: 549 244 152, e-mail: obchod@grisoft.cz, <http://www.grisoft.cz>
 GIGASOFT WIRELESS s.r.l., Via Salaria 66, 00134 Roma, tel: +39 06 41 162716, fax: +39 06 41 162294, e-mail: avg@grisoft.it, <http://www.grisoft.it>